SAMORZĄD POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Prenumerata kwartalna: 2 złote, numer pojedyńczy 40 groszy.

Ogłoszenia zwykłe za tekstem: Cała strona 80 zł. 1/2 strony 40 zł. 1/4 strony 20 zł. 1/8 strony 10 zł. drobne ogłosz. po 3 grosze za wyraz.

ORGAN URZĘDOWY POWIATOWEGO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Nr. 2 — Będzin, dnia 1 lutego 1925 roku. — Rok 2

DZIAŁ URZĘDOWY

Wojewoda kielecki.

Rw. 149/II. Kielce dn. 28-go listopada 1924 r.

ROZPORZĄDZENIE

w przedmiocie ustanowienia norm dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych lub padłe skutkiem szczepień zarządzonych przez te władze.

Art. I. Na mocy rozporządzenia Ministerstwa rolnictwa i dóbr państwowych z dnia 7 maja 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. № 39, poz. 237 z 1920 r.) niniejszem ustanawiam aż do odwołania za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych lub padłe wskutek szczepień zarządzonych przez te władze następujące normy wymiaru odszkodowań:

1. ZA KONIE, MUŁY I OSŁY. cenę do

a) za źrebięta do 1-go roku . . . . 50.— zł.
b) „ „ „ 2-ch lat . . . . . 100.— „
c) „ konie od 2-ch do 3-ch lat . . 150.— „
d) „ za ogiery 3-letnie i starsze, nadające się do hodowli . . . . . 150.— „
e) za wałachy i klacze robocze 3-letnie i starsze lżejszego typu . . . . 200.— zł.
f) za wałachy i klacze robocze 3-letnie i starsze cięższego typu . . . . 240.— „
g) za konie obojga płci uszlachetnione (półkrwi) z udowodn. pochodzenia 300.— „
h) za muły . . . . 100.— „
i) „ osły . . . . 30.— „

2. ZA BYDŁO ROGATE.

a) za cielęta do pół roku . . . . . 15.— zł.
b) „ jałówki do 2-ch lat . . . . . 120.— „
c) „ woły, krowy i buhaje nierasowe i nie nadające się do hodowli . . 200.— „

3. ZA OWCE i KOZY.

a) za owce i kozy . . . . 12.— zł.
„ jagnięta i koźlęta . . . . . . 5.— „

4. ZA TRZODĘ CHLEWNĄ.

a) za 1 kilogram żywej wagi . . . . . 75 gr.

Art. II. Przy wymiarze odszkodowania za materjał zarodowy pełnej krwi wymienionych zwierząt

domowych, zapisanych do ksiąg rodowodowych jednej z centralnych organizacyj hodowlanych, normy odszkodowań mogą być podwyższone o 25%.

Art. III. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą od dnia 10-go grudnia 1924 r. i jednocześnie tracą moc obowiązującą ustanowione przezemnie na obszarze Województwa kieleckiego w dniu 30 września b. r. za L. Rw. 149/144/II normy szacunkowe dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych i padłe po zarządzonych przez te władze szczepieniach.

Wojewoda w. z. Dr. KROEBL.

Rozporządzenie
Ministra Skarbu z dnia 16 stycznia 1925 r.
W sprawie utworzenia urzędu skarbowego podatków i opłat skarbowych oraz kasy skarbowej w Będzinie.

Z okręgu urzędu skarbowego podatków i opłat skarbowych w Sosnowcu, określonego rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 12 maja 1921 r. w przedmiocie utworzenia w Sosnowcu i Zawierciu urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych i kas skarbowych (Dz. U. R. P. № 45 poz. 274), wyłącza się miasta: Będzin, Czeladź i Dąbrowę, oraz gminy: Bobrowniki, Grodziec, Łagisza, Ożarowice, Wojkowice-Kościelne, Olkusko - Siewierska, Zagórze i Łosień i tworzy się dla nich osobny urząd skarbowy podatków i opłat skarbowych oraz kasę skarbową z siedzibą w Będzinie.

Istniejącą dotychczas dla okręgu urzędu skarbowego podatków i opłat skarbowych w Sosnowcu komisję szacunkową do spraw podatku dochodowego znosi się i równocześnie tworzy się dla nowych okręgów urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych w Sosnowcu i Będzinie dwie nowe komisje szacunkowe do spraw podatku dochodowego przy właściwych urzędach z siedzibą w Sosnowcu i Będzinie

Istniejące dotychczas przy urzędzie skarbowym. podatków i opłat skarbowych w Sosnowcu komisje szacunkowe do spraw podatku przemysłowego dla miast Będzina i Czeladzi, oraz dla miasta Dąbrowy i przyległych gmin przydziela się do urzędu skarbowego podatków i opłat skarbowych w Będzinie i równocześnia przenosi się siedzibę ich z Sosnowca do Będzina.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1925 r. i z tymże dniem tracą moc obowiązujące wszystkie dotychczasowe przepisy sprzeczne z tem rozporządzeniem.

Minister Skarbu W. GRABSKI.

Ogłoszenie.

Pan Wojewoda Kielecki reskryptem z dn. 20. I. 1925 roku Sm. 1058-IV-3 zatwierdził uchwałę Sejmiku Powiatowego w Będzinie, powziętą na posiedzeniu onia 25 i 26 listopada 1924 roku, w przedmiocie pobrania w roku 1925 dodatku do opłat państwowych od patentów na wyrób trunków w wysokości 100% i od patentów na wyszynk trunków w wysokości 200% opłaty państwowej z tem, że uchwała niniejsza obowiązuje do końca 1925 roku, oraz że dodatki będą pobierane od cen patentów określonych w Rozporządzeniu Ministra skarbu z dnia 24. XII. 1923 r (Dz. U. R. P. № 137 poz. 1148).

Przewodniczący Sejmiku
STAROSTA:
Aleksander Trzciński.

Rozporządzenie
Ministra Skarbu z dn. 24. stycznia 1925 r.
O ustaleniu wysokości odsetek prawnych.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 sierpnia 1924 r. o wysokości odsetek prawnych (Dz. U. R. P. № 79 poz. 769) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118 poz. 1075) zarządza się co następuje:

§ 1. Ustalona w § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospospolitej z dnia 27 sierpnia 1924 r. o wysokości odsetek prawnych (Dz. U. R. P. № 79 poz. 769) wysokość odsetek prawnych obniża się do 15 od sta rocznie.

§ 2. Stopa procentowa ustalona w § 1 niniejszego rozporządzenia stosowaną będzie również do tytułów prawnych powstałych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia z tym jednakże, że odsetki te liczone będą od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1925 r.

Minister Skarbu: W. GRABSKI.

Kronika Urzędowa.

ECHA ZJAZDU WÓJTÓW i PISARZY GMINNYCH. W dniu 27-I br. odbył się w sali posiedzeń Sejmiku Będzińskiego nadzwyczajny zjazd wojtów i pisarzy powiatu Będzińskiego, poświęcony szczegółowemu wyjaśnieniu obowiązków, ciążących na organach samorządowych, w zakresie czynności przygotowawczych do poboru, poczem Przewodniczący Zjazdu P. Starosta Trzciński w dłuższym bo prawie dwugodzinnym, przemówieniu zobrazował ogólną sytuację w kraju i powiecie, zarysowując na tle tym b. wyraźnie obowiązki ciał i organów samorządowych w dobie obecnej. Korzystając z tej sposobności Przewodniczący przedstawił obecnym w szczegółowych zarysach plan polityki gospodarczej Wydz. Pow., na okres najbliższy oraz dalszy i zapowiedział b. wy

datną opiekę i pomoc dla rolnictwa w powiecie. Pierwszymi jaskółkami zwiastującymi tę pomoc realną są zorganizowane i bogato wyposażone w środki ambulatorja weterynaryjne, po których w najkrótszym czasie przyjdzie wydatna praca nad podniesieniem stanu rolniczego w powiecie. Zapowiedziana przez Przewodniczącego pomoc Wydziału zmierzać będzie do dostarczania rolnikom w powiecie taniego i dogodnego kredytu, udzielania im pożyczek w naturze, zakładania i utrzymywania stacji kopulacyjnych, urządzania kursów, dla rolników, (pierwszy taki kurs 14 dniowy odbędzie się w Wojkowicach Kość. w lutym b. r.) zakładania nowych kółek rolniczych, pobudzania do działalności gminnych kas pożyczkowych, popierania, zadań związanych z komasacją i meljoracją gruntów oraz organizowania na zdrowych podstawach gminnych komisji rolnych, jako organów doradczych powiatowej komisji rolnej. Przemówienie Przewodniczącego, oparte na gruntownej znajomości stosunków oraz potrzeb stanu rolniczego w powiecie, będące jednocześnie wyrazem prawdziwej troski i rzetelnej dążności do sanacji pod tym względem stosunków — wywarło na słuchaczach bardzo dodatnie wrażenie, albowiem program polityki Wydziału Powiatowego w tej dziedzinie życia społecznego obejmuje istotnie wszystkie najważniejsze i najżywotniejsze dla wsi zagadnienia.

PRZYGOTOWANIE DO POBORU ROCZNIKA 1904. Na zasadzie ustawy z dnia 23/V. 1924 D. U. № 61 o powszechnym obowiązku służby wojskowej przystąpiły Magistraty oraz urzędy gminne w powiecie do przeprowadzenia czynności przygotowawczych t. j. do sporządzenia, spisów poborowych, które z dniem 1/II b. r. zostaną wyłożone, do wglądu publicznego. Praktyczny cel przepisu wykładania list, przez przeciąg 14 dni, zmierzający do usunięcia ewent. usterek i nieścisłości w spisach, da się osiągnąć jedynie w tym wypadku o ile osoby zainteresowane, z przysługującego im prawa przejrzenia list skorzystają i na dostrzeżone omyłki zwrócą uwagę władzy sporządzającej spisy. Reklamajce takie i żądanie sprostowania spisów mogą opierać się na zasadzie wiarogodnych dokumentów a nigdy na gołosłownych twierdzeniach. Zauważyć należy że w roku bieżącym pobór rocznika 1904 będzie przeprowadzony już na zasadzie powyżej wskazanej ustawy, różniącej się znacznie od dotąd obowiązujących, przepisów.

Przedłużenie okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania zasiłków.

Dzięki zarządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej, opartemu na art. 39 ustawy z dnia 18/7 1924 o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia został w powiecie Będzińskim w miastach: Dąbrowie gór. Sosnowcu, Zawierciu, Będzinie, przedłużony okres uprawnienia do pobierania zasiłków do 17 tygodni, dla tych wszystkich bezrobotnych, którzy rozpoczęli pobieranie zasiłków z dniem 27/X. 1924 r.

ROZKŁAD SUMY PRZYPADAJĄCEJ NA POWIAT BĘDZIŃSKI (BEZ MIAST WYDZIELONYCH) NA UTRZYMANIE POLICJI W ROKU 1925. Na zasadzie ustawy z dnia 24/VII. 1919 (Dz. № 61), o policji państwowej, organy samorządu jakoto: komunalne związki powiatowe oraz gminy miast wydzielonych z powiatów zwrócić mają Państwu ¼ część wszelkich kosztów utrzymania Policji. W tym celu, zgodnie z przepisami wykonawczymi do ustawy powyższej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ustala corocznie sumy kosztów utrzymania policii państwowej w poszczególnych Województwach a jedną czwartą część sumy ustalonej na Województwo rozkładają Wojewodowie na powiaty ziemskie i miejskie. W roku bieżącym wyznaczyło Województwo kieleckie na powiat ziemski Będziński 167.641 zł- 01 gr., a Wydział powiatowy w Będzinie, na posiedzeniu w dniu 24/I.1925, dokonał repartycji powyższej sumy na poszczególne gminy i uchwalił, że z tytułu zwrotu ¼ kosztów utrzymania policji, gminy poniosą następujące wydatki:

1	Bobrowniki	8.262.05
2	Grodziec	8.773.63
3	Choroń	3.905.15
4	Koziegłowy	2.349.73
5	Koziegłówki	4.894.51
6	Kromołów	5.516.18
7	Łagisza	6.116.27
8	Łosień	3.977.02
9	Mierzęcice	6.217.53
10	Mrzygłód	2.354.05
11	Niwka	5.828.56
12	Niegowa	5.221.53
13	Ożarowice	4.219.72
14	Olkusko-Siewierska	23.531.55
15	Pińczyce	3.550.74
16	Poręba	4.823.96
17	Rudnik Wielki	3.598.88
18	Rokitno Szlacheckie	9.086.84
19	Siewierz	1.978.72
20	Włodowice	3.244.47
21	Wojkowice Kościelne	6.070.62
22	Zagórze	9.201.72
23	Żarki	6.773.78
24	Myszków	3.818.00
25	m. Czeladź	24.325.80
	Razem	167.641.01

ZAŻALENIA NA POLICJĘ. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że wszelkie skargi i zażalenia na czynności i zachowanie się Policji Państw. należy we własnym interesie zanosić przedewszystkiem, do właściwej władzy administracyjnej I instancji (Starostwa, komisarjatu Rządu) i dopiero w razie niezadowolenia z rozstrzygnięcia sprawy przez te władze, należy skarżyć się do instancji wyższej. W przyszłości wszelkie skargi, skierowane wprost do Ministerstwa Spraw Wewn. będą przez Min. Spr. Wewn. przekazywane do załatwienia właściwej władzy administracyjnej I instancji. W interesie zatem osobistym należy stale przestrzegać zasady powyższej przy wnoszeniu zażaleń.

Reorganizacja Okręgowych komend Policji. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27/XII. 1924, oparte na zasadzie ustawy, o pełnomocnictwach Rządu, wprowadza doniosłą zmianę w organizacji władz policyjnych, przez zniesienie Komend Okręgowych. W miejsce dotychchczasowych Komend Okręgowych, stojących na czele Polcji państ. na terenie Województwa, rozporządzenie powyższe wprowadza urząd Komendantów Wojewódz., wykonywujących swe zadania przy pomocy personelu, wyznaczonego przez Ministra Spraw Wew. Komendantowie Wojewódzcy podlegać będą w zakresie zaopatrzenia, wyszkolenia, uzupełnienia, uzbrojenia, dyscypliny i kontroli służbowej Głównemu Komendantowi Policji Państ. w zakresie zaś funkcyjnem Komendant Wojewódzki podlegać będzie właściwemu Wojewodzie, który jest dla komendanta władzą dysponującą. Zniesione również zostały stanowiska stałych zastępców Komendantów Okręgowych.

Powołanie Technicznej Rady przy Ministerstwie Koleji. Dla rozpatrywania i opinjowania zasadniczych przepisów warunków technicznych oraz ważniejszych projektów i zagadnień technicznych w dziedzinie podległej Ministerstwu Koleji, rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia, 7/I.1925. została Rada Techniczna, jako organ doradczy i opinjodawcza powołana do życia Ministra Koleji Żelaznych. Zakres działania i organizacji Rady Technicznej, określa specjalny statut, który został ogłoszony w Monitorze Polskim z dnia 19/I. 1925 № 14.

Ustawa o zwalczaniu lichwy nie będzie zniesioną. Według wiadomości, zasięgniętych z Warszawy, konferencja międzyministerjalna wyraziła się jednogłośnie przeciw zniesieniu ustawy do zwalczania lichwy, wobec czego oddziały te pozostają nadal przy Urzędach Administracyjnych.

Srebrne monety jednozłotowe. Polska mennica państwowa przekazała Bankowi Polskiemu otrzymany z Paryża pierwszy transport srebrnych monet 1-złotowych. Monety te od d .20 u. m. zostały puszczone w obieg.

Kontrola świadectw przemysłowych i handlowych. Zgodnie z zarządzeniem Ministra Skarbu lustracje przedsiębiorstw handlowych — przemysłowych, w związku z terminem wykupu świadectw, rozpoczęte zostały 20 stycznia b. r. Kupcy, którzy nie wykupili świadectw, albo mają świadectwa niewłaściwe bez dopłat na rzecz Związków Komunalnych przez będą pociągani do odpowiedzialności Władze Nadzorcze.

Uposażenie urzędników. Dziennik Ustaw (Nr. 7 z d. 23 z. m.) podaje rozporządzenie rady ministrów z d. 19 z. m. w sprawie ustalenia na luty 1925 r. mnożnej dla określenia uposażeń funkcjonarjnszów państwowych i wojska.

Mnożną na luty ustaloną została w wysokości 0.42 złotego.

Nowe połączenia telegraficzno-telefoniczne. W bieżącym miesiącu otwarto bezpośrednie telefoniczne połączenie Warszawa—Łuck i Warszawa—Kowel, jednocześnie zaprowadzono komunikację telegraficzną międzymiastową pomiędzy Warszawą, Łuckiem i Kowlem.

W ajencjach pocztowych. Cyców, pow. chełmski i Twerecz, pow święciański, zaprowadzono służbę telegraficzną i telefoniczną.

Tytuń. Min Spraw Wewnętrznych zwróciło się do pp. wojewodów, delegata rządu w Wilnie i p. komisarza rządu m. st. Warszawy z okólnikiem dotyczącym zwalczania nielegalnej uprawy tytuniu: w myśl postanowień ustawy o monopolu tytuniowym, uprawa tytuniu przez osoby prywatne, nawet dla własnego użytku, jest zakazana i podlega karze, jako przestępstwo skarbowe. Zakaz ten podany był do wiadomości publicznej w obwieszczeniu dyrekcji pol. monopolu tytuniowego z dnia 17 stycznia 1924 r. Pomimo jednak tego zakazu wiele osób uprawia w dalszym ciągu nielegalnie tytuń, wyrządzając przez to znaczne szkody skarbowi państwa. W celu przeciwdziałania powyższemu nadużyciu, M. S. W. poleciło, po porozumieniu z min. skarbu, wydać zarządzenia, aby policja w razie zauważenia nielegalnej uprawy tytuniu, zawiadamiała o tem natychmiast władze skarbowe.

Wieści ważne.

Zmiany w statucie Banku Polskiego. Ustawa z dnia 19. XII. 24 r. (Dz. Ust. R. P. No. 2. poz. 15) zatwierdza uchwałę nadzwyczajnego zebrania akcjonarjuszów Banku Polskiego z dn. 17.VI.1924 r., dotyczącą pełnomocnictw przy głosowaniu. Uchwała powyższa, nadająca nowe brzmienie art. 18 i 19 statutu Banku, ustala, że każdy akcjonarjusz, uprawniony do udziału w Walnem Zebraniu i do głosowania na niem, może wykonywać swoje prawa przez pełnomocnika. Również akcjonarjusz posiadający mniej, niż 25 akcji, może upoważnić do zastępstwa innego akcjonarjusza.

Pełnomocnikiem może być tylko akcjonarjusz, uprawniony do udziału w Walnem Zebraniu; każde 25 akcji łącznie z reprezentowanemi daje prawo do jednego głosu, lecz nikt nie może posiadać więcej, niż 500 głosów razem z własnemi.

Pełnomocnictwa do uczestniczenia i głosowania na Walnem Zebraniu, wystawione w formie listu do Dyrekcji Banku Polskiego winny być przedstawione w Centrali Banku najpóźniej na 7 dni przed terminem zebrania.

Grób nieznanego żołnierza. Rada ministrów na posiedzeniu dnia 24 stycznia r. b. zdecydowała, w myśl wniosku ministra spraw wojskowych, wznieść niezwłocznie pod arkadami pałacu Saskiego „Grób Nieznanego Żołnierza“. Uchwała ta jest zgodną z intencją p Prezydenta Rzeczypospolitej. Realizację powyższego postanowienia przekazano ministerjum spraw wojskowych. Odnośne prace są już w toku. Grób

zostanie wzniesiony według projektu artysty rzeźbiarza Ostrowskiego. Wszystkie stowarzyszenia i instytucje społeczne, które dotychczas zajmowały się sprawą wzniesienia „Grobu Nieznanego Żołnierza", zostaną na dwa miesiące przed odsłonięciem pomnika zaproszone do przedstawienia swych dezyderatów i wniosków co do urządzenia uroczystości. Sprawa wzniesienia na placu Saskim „Pomnika Wolności" nie została jeszcze przesądzona i jest w dalszym ciągu przedmiotem rozważań komitetu wzniesienia pomnika bojownikom o niepodległość ojczyzny, któremu przewodniczy jenerał broni Józef Haller.

Walka z gruźlicą. Czwarty ogólno - krajowy zjazd lekarzy i działaczów sanitarnych miejskich odbyć się ma w tym roku w Krakowie (pierwszy odbył się w Warszawie, drugi w Poznaniu, trzeci w Łucku). W tym roku ma być również zwołany wszechpolski zjazd w sprawie walki z gruźlicą. Organizatorzy obydwóch zjazdów zdecydowali, aby zjazdy te odbyły się w jednem mieście, bezpośrednio jeden po drugim. W tym celu jeneralny dyrektor służby zdrowia dr. Wroczyński, prezez Związku przeciwgruźliczego, oraz prezes komitetu wykonawczego zjazdu lekarzy i działaczy sanitarnych miejskich dr. Bogucki, udali się do Krakowa. Już kilka dni temu odbyła się w Krakowie konferencja z udziałem b. prezesa ministrów prof. Nowaka, b. ministra zdrowia prof. Janiszewskiego, prof. Witolda Orłowskiego i innych. Po omówieniu spraw technicznych, powołano wspólny komitet wykonawczy obydwóch zjazdów z prezesem prof. Orkowskim na czele.

Na drugim zjeździe wygłoszone będą dwa referaty o charakterze naukowym i dwa o charakterze społecznym. Głównym przedmiotem obrad pierwszego będzie walka ze śmiertelnością wśród niemowląt i dzieci, oraz hygjena szkolna.

Fałszywe banknoty 50-złotowe i 10-złotowe. Ukazały się w obiegu fałszywe banknoty Banku polskiego wartości 50 zł. i 10 zł. Falsyfikaty wykonane są na odmiennym papierze, grubszym, o innym składzie, znak wodny mają tłuszczowy bardzo nieudolny, prawie niewidoczny.

Na banknotach wartości 50 złotych fałszywych numeracja jest ściślejsza, serja po literze i liczbie zaopatrzona jest w kropki, gdy na autentycznych kropka jest tylko po literze. W wizerunku Kościuszki prawe oko jest mniejsze, niż lewe, nos zbyt czerwony w zakończeniu wykrój ust bez górnej wargi, włosy grubsze, chaotyczne w różnych kierunkach, pod brodą brak kokardy (krawatu). Falsyfikaty wykonane są w kolorach ciemniejszych, rysunek mają zamazany, przeładowany kolorem o odcieniu wiśniowym, godło państwa jest nieudolnie wykonane, napisy „50 złotych" i inne są grubsze.

Falsyfikaty banknotów wartości 10-ciu złotych mają wprawdzie wykrój cyfr, podobny do autentycznych, wizerunek Kościuszki jednak jest niepodobny, niedbale i zgruba wykonany. W objaśnieniach zamiast słowa „uchwały", wydrukowano „uchwaly", w słowie zaś „Sejmowej", wydrukowano zamiast „e" — „h" (Shejmowej).

UTWORZENIE BIURA BADANIE CEN. Uchwałą Rady Ministrów w dniu 22-XII 1924 powołano do życia przy Komitecie Ekonomicznym Ministrów Biuro badania cen, którego zakres działania ma obejmować:

a) opracowywanie materjału statystycznego i faktycznego, dotyczącego ruchu cen podstawowych artykułów użytkownych i świadczeń, mających powszechne znaczenie,

b) ustalanie opinji co do normalności cen podstawowych artykułów i świadczeń, przy stałem śledzeniu wpływu, jaki na ruch tych cen wywołują zarządzenia władz rządowych i samorządowych,

c) przedkładanie Komitetowi Ekonomicznemu Ministrów opinji, o postulatach poszczególnych sfer społecznych i gospodarczych ze stanowiska ich oddziaływania na poziom tych cen,

d) przedkładanie Komitetowi Ekonomicznemu Ministrów opracowanego materjału i wniosków, których wykonanie leży w zakresie działania Rządu lub instytucji rządowych wzgl. przedsiębiorstw państwowych oraz samorządów, zmierzających, do obniżenia tych cen,

e) komunikowanie odnośnym sferom gospodarczym i społecznym oraz ich organom opinji publicznej, ustalonych opinji co do cen normalnych oraz co do środków, jakie powinny być zastosowane przez czynniki samorządowe, społeczne i gospodarcze w celu obniżenia tych cen.

f) udzielanie na ich żądanie wszelkim władzom, urzędom oraz przedsiębiorstwom i instytucjom państwowym opinji w sprawach zasadniczych, mogących oddziałać na poziom cen,

g) szerzenie propogandy, uświadamiającej doniosłość utrzymania poszczególnych cen na odpowiednim poziomie. Opinje badania cen służyć mają władzom administracyjnym jako materjał orjentacyjny przy wykonywaniu ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej.

Biuro badania cen składa się z przewodniczącego, którym jest sekretarz generalny ekonomicznego komitetu Ministrów oraz 9 członków z pośród sfer społecznych. Na urzędach, władzach oraz przedsiębiorstwach ciąży, w myśl uchwały Rady Ministrów, obowiązek udzielania w miarę potrzeby i możności wszelkich informacji, o ile dotyczą one ruchu cen i warunków oddziaływania na ich poziom, dalej przedkładania do wiadomości Biura wszelkich postulatów sfer samorządowych, gospodarczych i społecznych, o ile mają one związek z poziomem cen. Pierwsze posiedzenie zorganizowanego w myśl powyższych przepisów, Biura Badania cen odbyło się dnia 15-I br. na którem ustalono, że jako najpilniejsze zagadnienia rozpatrywane będą sprawy następujące:

1) ceny chleba, mąki i gospodarki zbożowej,

2) uregulowanie cen mięsa.

3) ceny odzieży i obuwia oraz ocena zarządzeń dotyczących w tej mierze.

4) koszty świadczeń mających znaczenie powszechne (taksy lekarskie, aptekarskie, wpisy szkolne i t. d.).

5) ceny węgla i żelaza.

Posiedzenia Biura będą odbywać się perjodycznie co tydzień na podstawie materjałów, dostarczanych przez Sekretarjat Generalny komitetu ekono-

micznego Ministrów (ul. Rymarska pokój № 108 tel. 512-32) W końcu zauważyć należy, że w myśl powyższej uchwały Rady Ministrów Komitet Ekonomiczny Ministrów może polecić utworzenie Biura badania cen przy Województwach lub nawet Starostwach, działających pod przewodnictwem delegata właściwego Wojewody.

GODNE POLECENIA. Z dniem 30/I. b. r. zaczął wychodzić w Warszawie miesięcznik ilustrowany p. n. „Wieś - Dwór i Miasto“. Wydawnictwo to poświęcone wszystkim przejawom życia wsi, dworów i miast naszych, wzorowane na najlepszych i najbogatszych czasopismach tego rodzaju zagranicznych.

Tak ze względu na treść jak i formę, o czem wnosić można z numeru okazowego, wydawnictwo powyższe zamierza wskszesić jak najlepszą tradycję wydawniczą i dlatego zasługuje na rzetelne zainteresowanie się nim. Brak wydawnictwa tego rodzaju dawał się od dawna odczuwać w Polsce, to też należy z pełnym uznaniem powitać inicjatywę wydawców oraz usiłowanie ich jak najwydatniej poprzeć.

Z związku miast. D. 24 i 25 z. m. obradował w Warszawie w pełnym komplecie zarząd Związku miast polskich, złożony z przeszło 30-u osób, przybyłych ze wszystkich dzielnic państwa. Przewodniczyli kolejno wiceprezesi Związku: pp. dr. Chlamtacz ze Lwowa i dr. Zawadzki z Warszawy.

Z poważniejszych spraw wymienić należy uchwałę w sprawie ustawy kwaterunkowej.

Po wysłuchaniu referatów senatorów Balińskiego i Kernera, przyjęto wniosek:

„Zarząd Związku miast uchwala zwrócić się do senatu o utrzymanie brzmienia art. 10 ustawy o zakwaterowaniu wojska, przyjętej przez sejm, w części, dotyczącej opłacania wyłącznie przez skarb państwa różnic wynagrodzenia za lokale, za oficerów i podoficerów zawodowych. Chodzi o to, aby tę różnicę płacił skarb państwa, a nie samorządy i aby nie przerzucano tego ciężaru na samorządy w formie podatku celowego“.

Nadto powzięto następujące uchwały: zarząd Związku miast: 1) uważa uchwalenie ustaw o gminach wiejskiej i miejskiej za jedną z najpilniejszych spraw państwowych i zwraca się do pp. posłów o łączne i jaknajszybsze ich uchwalenie; 2) wypowiada się przeciw zamiarom dokonania wyborów w m. b. Kongresówki i Małopolski, na podstawie dekretu, obowiązującego w b. Kongresówce, przed uchwaleniem nowej ustawy miejskiej, 3) wzywa prezydjum do zwrócenia się do członków sejmu z żądaniem wstawienia do budżetu państwowego 20 mil. zł. na cele mieszkaniowe w miastach, ewentualne spowodowanie, aby część wpływów z pożyczki zagranicznej przeznaczona była na utworzenie funduszu dla długoterminowego kredytu mieszkaniowego.

Oprócz tego zjazd obradował nad projektem ustawy o gminie miejskiej.

Następne posiedzenie zarządu odbędzie się 28-go lutego, ogólny zjazd odbędzie się 22-go i 23-go marca.

Prezes rady miejskiej m. st. Warszawy, zaprosił delegatow na zjazd do Warszawy.

Charakterystyczne cechy piękna i brzydoty wsi polskiej.

Sześć lat upłynęło od ukończenia wojny światowej, cztery od pokoju w Rydze. Na gruzach starego porządku kiełkuje nowe życie. Wojna zburzyła wszystko to co setki lat gruntowało. Ze wszystkich jednak zniszczeń, jakie ubiegła wojna wywołała, zniszczenie wsi polskiej było doszczętnem. Zoraną i wywróconą była rola, zburzone zagrody, włościanie bez dachu i mienia.

Wojna minęła...

Chłop zaczął na nowo budować zagrodę, ale niestety niepowołani przedsiębiorcy, starając się wyciągnąć dla siebie jaknajwiększe zyski, wprowadzili na wieś nowe czynniki, odpowiadające ich celom osobistym, ale zaprzepaszczające niepowrotnie owe pierwiastki budownictwa, które w ciągu wieków i pracy pokoleń wykształciły wyraz wsi tak odrębny i dla nas tak drogi.

Ponieważ sprawą odbudowy tej polskiej wsi zajął się Rząd, nie od rzeczy będzie zastanowić się nad tem, jaka była ta wieś przed wojną, jak się odbudowała, a jaką być powinna.

Na ukształtowanie wsi polskiej pracowały wieki, wyrobiły one pewne formy, które tak dobitnie ją chateryzują, że nawet laik odróżni ją od obcej.

W czemże ta charakterystyka się przejawią?

By módz na to pytanie odpowiedzieć muszę dokonać przeglądu całego szeregu budynków, z których wieś się składa, a które odpowiednio zgrupowane nadają typ polskiemu siołu. Najważniejszym budynkiem, który nadaje charakter wsi polskiej, to kościół.

Kościoły wiejskie, po największej części były drewniane a tylko w rzadkości murowane. Mimo powszechnie przyjętego zdania, że Kazimierz Wielki zastał Polskę drewnianą a zostawił murowaną — to ściśle biorąc, twierdzenie to może się odnosić jedynie do większych miast i grodów, nie dotyczy jednak wsi, bo tam materjałem budowlanym było drzewo.

Ono to pod szorstką ręką chłopa - cieśli przemieniało się w klejnoty naszego budownictwa rodzimego. Nieogniotrwałość materjału tego spowodowała że wiele budowli takich spłonęło, a dużo rozebrano wskutek błędnego patrzeniu na dzieła sztuki i ich niezrozumienia. Na usprawiedliwienie wynaleziono wymówkę że budowle te są szczupłe i nie są tak efektowne jak po miastach. Chorobliwe zachcianki biednych parafjan, obałamuconych przez żywioły miejskie, zerujące po wsiach, doprowadziły do tego, że parafjanie zapragnęli mieć u siebie tylko katedrę „stylową“.

Katedry takie, jako gmachy obce, zimne i obojętne, napuszone na wielkość mieszczańskiej miary, będące nieraz fałszywemi kopiami katedr zagranicznych, są ze stanowiska sztuki dziwadłem.

Kościoły drewniane, najstarsze pochodzą z 14 wieku, posiadają charakterystyczne formy ostrołukowe z wieżycą, o kształcie obronnej baszty, uwieńczonej u czoła hełmem.

Kościoły tego typu były otoczone rodzajem ganków t. zw. sobot. Soboty miały cel praktyczny, służyły jako schronienie dla wiernych w czasie deszczu oraz jako noclegi dla przybyłych z odległych stron już dnia poprzedniego na nabożeństwo.

Z punktu widzenia piękna nadawały one lepszą dla oka podstawę dzięki czemu nieraz doznaje się wrażenia że kościół ten wyrasta pięknie z ziemi. Wnętrze takiego kościółka przedstawia się skromnie lecz prostotą swą podbija serce wiernych.

Modlący czuje się w nim blisko Boga.

Kościoły takie stoją w pośrodku cmentarza, otoczone niskim murem zazwyczaj z kamieni polnych. Wiekowe drzewa chronią te chramy Boże od burz i wichrów. W okolicach ubogich w drzewo nęcą oko małe kościółki murowane o formach szlachetnych, z których patyna wieków stworzyła szacownych staruszków, kryjących w sobie nasze niepowrotne ideały umiłowania piękna i prawdy w budowaniu.

Wojna wiele tych kościołów obróciła w perzynę tu i tam wznoszą się katedry na wzór skrzynek kotwicznych, które będą pomnikami braku poczucia piękna i prawdy.

Zdarzy się może wypadek, że czynniki przystępujące do budowy kościoła, zwrócą się o projekt do architekta, i wówczas dzięki ich projektom powstają nieraz rzeczy dobre, które będą wieś polską urabiać i uszlachetniać. Pozostanie to niezaprzeczaną zasługą, że znaleźli się ludzie dobrej woli, którzy chcąc położyć tamę oszpecaniu wsi polskiej na przyszłość, ogłosili za pośrednictwem Kół Architektów w Warszawie i Krakowie parę konkursów na kościoły albowiem wyniki konkursów dowiodły, że umiemy budować pięknie, swojsko nie pomijając nowszych materjałów, przy zastosowania form z niedocenianej i nieprzebranej skarbnicy sztuki własnej.

Budynkiem bezpośrednio związanym z kościołem jest plebania. Przeważnie były to domki parterowe, o dachach mansardowych nieraz z ganeczkiem u wejścia. Położone w bliskości kościoła, w przepięknych ogrodach, otoczone sztachetami drewnianemi lub niskim murem, przedstawiały w swem założeniu zazwyczaj obraz prosty a miły dla oka; ostatniemi czasy wybudowano wiele plebanji piętrowych z cegły czerwonej, krytych ogniotrwałą pstrokatą szachownicą.

Zamiast dawnych drewnianych sztachet lub muru, odrutowano je zasiekami z gęstej siatki drucianej. W nielicznych tylko wypadkach można powiedzieć, że i nowa plebania jest wdzięczną dla oka dzięki pięknym formom. Niestety są to rzadkie wyjątki, podobnie jak zdarzają się one wśród nowszych kościołów. Następne miejsce wśród charakterystycznych budowli wsi polskiej zajmuje szkoła i jej wypada poświęcić słów pare.

Tu i tam, widzimy szkołę murowaną z czerwonej cegły o dachu płaskim i oknach domu mieszkalnego, przypomincjącą gmach miejski, zimny, który zapewne jest lepszy od izb szkolnych w budynkach prywatnych, budowanych na cele mieszkalne, lecz budynek taki nie przemówi do wyobraźni dziecka, nie przyciągnie go do siebie lecz przeciwnie odstrasza je i w zarodku zaciera jego zmysł estetyczny.

Usiłowania jednak architektów artystów zaczynają obejmować i ten dział budownictwa wiejskiego — dzięki czemu, widzimy już nieraz szkoły bardzo udatne, odpowiadające wszelkim wymaganiom swego przeznaczenia, o charakterze pięknym bo rodzimym.

Stefan Wąs
architekt

Będzin w styczniu 1925 r.

C. d. n.

Sprawozdanie z działalności Kasy Przezorności i Pomocy Pracowników Pow. Związku Komunalnego.

Zgodnie z art. 28 statutu KASY PRZEZORNOŚCI I POMOCY PRACOWNIKÓW POW. ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO odbyło się dnia 21 stycznie 1925 r. Zwyczajne Ogólne Zgromadzenie członków tejże Kasy.

Porządek dzienny obejmował:

1.) Zagajenie i wybór Prezydjum.
2.) Odczytanie protokułu poprzedniego Ogólnego Zgromadzenia.
3.) Sprawozdanie Zarządu za okres sprawozdawczy.
4.) Sprawozdanie bilansowe za 1924 r.
5.) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6.) Podział czystego zysku.
7.) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
8.) Zmiana Statutu.
9.) Wolne wnioski.

Po zagajeniu przez b. Przewodniczącego Zarządu p. Latuska i wyborze przewodniczącego Zgromadzenia, na którego powołano Kol. Inż. Nowakiewicza, na assesorów Kol. Stanisława Gruszkę, i Kol. Marję Płodowską, zaś na sekretarza Kol. Stefana Jędrušika, otwarte zastało posiedzenie po stwierdzeniu potrzebnej ilości członków.

Protokuł z poprzedniego zebrania został przyjęty bez zmian.

Następnie złożył Kol. A. Latusek sprawozdanie z działalności Zarządu za rok 1924.

Sprawozdanie bilansowe za rok 1924 odczytał p. St. Nowacki.

Bilans na dzień 31.XII. 1924 r. przedstawia się jak następuje:

R-nek Kasy	45.041,92	44.858,96
„ Funduszu „A“	249,74	7.271,97
„ Funduszu „B“	249,96	7.272,19
„ Funduszu „C“	131,67	1.316,75
„ Funduszu „D“	0,01	0,01
„ Pożyczek	25.974,08	15.500,27
„ kosztów utrzym. nieruch.	23,50	—
„ kupna nieruchomości	13.510,00	—
„ Wydziału Powiatowego	—	12.000,00
„ Banku Przemysłowego	3.040,00	—
„ kosztów administr.	90,97	90,97
„ procentów	1.301,22	1.301,22
„ papierów procentowych	701,24	36,00
„ kosztów handlowych	52,75	52,75
„ kapitału żelaznego	—	133,08
„ Banku Handlowego	1.000,00	1.000,00
„ Strat i Zysków	109,72	642,61
	91.476,58	91.476,58

Bilans na dzień 31. XII. 1924 roku

Stan czynny:		Stan bierny:
182,96	R-nek Kasy	—
—	„ Funduszu „A“	7.022,23
—	„ Funduszu „B“	7.022,23
—	„ Funduszu „C“	1.185,08
10.473,81	„ Pożyczek	—
23,50	„ utrzym. nieruchomości	—
13.510,00	„ kupna nieruchomości	—
—	„ Wydziału Powiatowego	12.000,00
3.040,00	„ Banku Przemysłowego	—
665,24	„ papierów procentowych	—
—	„ kapitału żelaznego	133,08
—	„ Strat i Zysków	532,89
27.895,51		27.895,51

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej przyjęto jednogłośnie, poczem przystąpiono do podziału zysków, które zgodnie ze statutem zostały rozdzielone na Fundusz „A“ z rachunku strat i zysków w sumie 532,89 na Fundusz „B“ z rachunku Funduszu „C“ 75 proc. sumy 1.185,08 t. j. 888 zł. 81 gr.

Następnie przystąpiono do wyboru Zarządu na rok 1925 w skład którego weszli: Kol. A. Latusek Kol. P. Metera, Kol. W. Pienta, Kol. St. Nowacki, Kol. S. Jędrusik, Kol. R. Jung, Kol. Z. Wyszatycka. Wybrany poraz drugi Przewodniczącym Kol. A. Latusek zrzekł się mandatu ze względu na przegłosowaną zmianę statutu a w szczególności art. 11, traktującego o prawie podnoszenia wkładów po latach dziesięciu, które Ogólne Zgromadzenie postanowiło skrócić do lat pięciu. Po rozpatrzeniu kilku wolnych wniosków posiedzenie zostało zamknięte.

Buchalter: (—) **J. Babiarz.**

Przewodniczący Zarządu: (—) **A. Latusek.**

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

(—) **S. Gruszka.** (—) **S. Jędrusik.** (—) **J. Kowalski.**

Wydawca: Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego. Tłoczono w „Drukarni i Introligatorni“ Pow. Zw. Kom w Będzinie. Redakcja i Administracja: Gmach Starostwa w Będzinie.